

exl. 162: 1983 Armillariella mellea

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO
GOSPODARSTVO PRI BF
61001 LJUBLJANA, VEČNA POT 2
P. P. 523-X, TELEFON 268 963

(IV) P47-

Ljubljana, 29.6. 1983

~~TOK gozdarstvo Ravne
na Koroškem
62 391 PREVALJE~~

Vaš znak:

Stana HOČEVAR

Naš znak: 174/1

ekspertiza

Pregled smrečih k smrek v k.o. Plat

24.6.1983 si je ogledala fitopatologinja Inštituta sušeče se smreke "Nad domom", KO Plat. Pregledu so prisostvovali: tov.ing. Andrej Šertelj, referent za gojenje in varstvo gozdov v DO gozdarstvo LESNA Slovenj Gradec, tov.ing. Ludvik Kotnik, šef TOK gozdarstvo Ravne na Koroškem in tov. Ivan Kumprej, Plat 17, lastnik parcele št.21/1, na kateri se suše smreke.

Smreke se suše v čistem, enodobnem smrekovem sestoju, ki je star okoli 80 let. Nadmorska višina sestoja je 800 m. Lega terena je severozahodna, nagib je 30°. Po pregledu smrek je fitopatologinja ugotovila, da je primarna povzročiteljica sušenja teh prava štorovka (*Armillariella mellea* /Vahl. ex Fr./ Karsten). Ko so smreke močno oslabele in se začele sušiti zaradi okužbe s pravo štorovko, jih je množično napadel še veliki smrekov podlubnik ali knaver (*Ips typographus* L.).

Prava štorovka je ena izmed redkih gliv iz razreda kožastih gliv (Hymenomycetes), ki je primarno zajedavska gliva živih tkiv korenin in dnišča debela in šele sekundarno povzroča belo trohnobo lesa. Za prodiranje podgobja glive v živo korenino ali koreninski vrat smrekovega debela ne potrebuje ran, temveč lahko prodre direktno. Nadaljnji razvoj zajedavske glive v smreki je odvisen od:

1. agresivnosti (vitalnosti) zajedavske glive - prave štorovke
2. od vitalnosti smreke in
3. od zunanjih razmer (klime, tal itd.).

Kakšna bo škoda in posledice okužbe s pravo štorovko je odvisno od vitalnosti glive same in prav tako od sposobnosti obrambnih reakcij smreke. O po-

teku bolezni in sušenju smreke odloča zdravstveno stanje drevesa samega. Vsak negativni vpliv na rast, priraščanje, a s tem v zvezi na zdravstveno stanje drevesa, zmanjšuje obrambne sposobnosti smreke in sestaja v celoti. Na primer smreke, ki trpe zaradi pomanjkanja vode (suša!) zelo rada okuži prava štorovka. Po sušni periodi kuži in okuži prava štorovka smreke močnejše kot ponavadi.

Zatiranje prave štorovke:

Na strmem terenu se zelo težko izvedejo direktni ukrepi zatiranja zajedavske glive. Pač pa morate takoj posekati vse okužene smreke in jih obeliti, da se bodo hlodi čimprej osušili. Hlode morate takoj izvoziti iz gozda in jih pravilno uskladiščiti. Kajti prava štorovka kuži kot gniloživka samo zelo vlažen in na hranilih bogat les in povzroča v njem belo trohnobo. Njena razkrojevalna dejavnost pa preneha, ko posušeno, odmrlo drevo posekamo, razžagamo v hlode in jih olupimo. Tedaj zgubi vlago. Osušeno, mrtvo deblo (pravilno obeljen in osušen hlod) prava štorovka ne razkraja. Obeliti morate tudi panje in korenine, ki so na površini zemlje. Luknjo, ki bo nastala s sečnjo okuženih smrek, pa predlagamo, da pogozdite z macesnom, ker je odporen proti okužbi s pravo štorovko (Schwerdtfeger).

Analizo smrekovih iglic glede vsebnosti SO_3 bomo prejeli šele konec septembra, zato vam bomo poslali podatke šele tedaj.

V vednost:

-LESNA Slovenj Gradec

DO Gozdarstvo

ing. Andrej Šertelj

